

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Český jazyk a literatura pro nižší gymnázium
Název učebního materiálu:	Subjektivně zbarvený popis
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_CJ0116
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	3. ročník osmiletého gymnázia
Autor:	Mgr. Radka Strašilová
Datum vytvoření:	9. 2. 2014
Datum ověření ve výuce:	11. 2. 2014
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Student rozlišuje popis subjektivně zbarvený od popisu prostého, ve stylistickém cvičení dokáže vyhledat pravopisné i stylistické chyby a opravit je.
Metodické poznámky:	Osvědčilo se plnit úkoly postupně – společně přečteme zadání, pak studenti pracují samostatně (písemně formulují odpovědi), nakonec ústní formou zkontrolujeme správnost řešení. U cvičení č. 3 zvážíme, zda před kontrolou správnosti necháme studenty vypracovat samostatně celé cvičení, či postupujeme po jednotlivých pasážích.

Subjektivně zabarvený popis - pracovní list

1. *Rozhodni, který úryvek je subjektivně zabarveným popisem, a barevně ho označ (zakroužkuj písmeno).*

- a) Koupelna byla nákladně vybavená, se zapuštěnou vanou a obložená lesklými kachlíky. Po jedné straně umístili různé elektrické přístroje. Na stěně visela bíle natřená skříňka. Otevřel jsem ji. Uvnitř jsem viděl lékařské vybavení, dvě lékovky, oční lázeň a několik tub opatřených štítky. Vše bylo zcela přehledné, dobře uspořádané a snadno dosažitelné.
- b) Nikdy bych nevěřila, že krajina může děsit. Zsinalá skaliska prořezávala les, jímž se vinuly klikaté stezky, nesmyslně propojené a matoucí. Křížovaly se takovým způsobem, že bylo možno se v nich točit donekonečna. Zdola řvala řeka tak prudká, že jen v parných létech, kdy voda klesla, bylo možno přejít po vyhřezlých kamenech. Ze všech světových stran se ozýval neutuchající svist větru. Na směšných planinkách, tu písčítých a suchých, tu travnatých nebo prorostlých mechem a prosáklých vodou, jež odevšad prýštila ze skrytých pramenů, jen na planinkách mě obklopovalo ticho, jenže po chvíli se zdálo strašidelné.
- c) Noc, která přitiskla alej kaštanů, městečko, zámek a malé nádraží pod kostelem, měla chuť zavhlé kokosové moučky, z níž jsme s maminkou každé Vánoce pekly cukroví. Zdánlivě byla bez zvuků, ale když jsem nastrožila uši, zaslechla jsem lehký potlesk větví, jak o sebe narážely širokými listy, přelétl ospalý pták a písek pod mými patami si něco skřípal mezi zuby. Nade mnou děravý hrnc noční oblohy.
- d) Spatřili rozpadlý zámeček, obklopený širokou vyvýšenou terasou. Byla to přízemní budova, poměrně rozlehlá, která kdysi musela působit velkolepým dojmem. Teď byla střecha na několika místech propadlá a vítr a déšť zpustošily dřevěné vyřezávané dveře a sloupy. Vstoupili do hlavní síně. Ze stěn tu visela odchlíplá omítka. V jednom rohu stálo několik kusů holého, polámaného nábytku.
- e) Šel jsem sám po zasněžené cestě do kopce. Ve sněhu byly vidět stopy a kolem stály zasněžené stromy. Vyšel jsem na kopec, kde jsem uviděl původ stop. Stály tam dvě čtyřnohé chlupaté bytosti, které směřovaly k velké budce pro ptáky plné kaštanů. Když jsem se rozhlédl, přede mnou se tyčila velká skála. Pokračoval jsem dál po cestě, jež se vlnila krajinou.

2. *Svoje rozhodnutí odůvodni – vysvětli, jakými prostředky je docíleno subjektivního zabarvení tebou označených úryvků, vypiš některé jejich příklady.*

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

3. *Vyhledej pravopisné a stylistické chyby a oprav je. (hvězdičky označují k sobě patřící pasáže)*

Dovádějí hrají si staví sněhuláky a vůbec netuší že je někdo sleduje. * Ano, nemůže to být nic jiného než učitel ptající se na otázku „Jaké je hlavní město Česka?“ * Sjezdovka byla jako posetá drahokami. Sníh vyfukující sněhová děla pod paprsky slunce tvořil nádhernou mlhu. * Když dojdou do školy tak si nejraději sednu k oknu a pozoruju jak lidi obaluje sníh. * Ten den byla obloha vymetená a sluníčko vládlo obloze. Mraky byly vidět jen kdesi v dáli, kde trucovaly, že zrovna nemůžou vládnout. * Pokaždé když se podívám z okna, z kterého mám celé město krásně na dlani, vydím jen blátivou směsku sněhu a bláta na černé špinavě se dívací silnici. * Na jednom stromě v zahradě, vysí ptačí budka, která je stará a při malém zafoukání, se začne pohupovat jako houpačka.

Subjektivně zabarvený popis - pracovní list, pro učitele

1. *Rozhodni, který úryvek je subjektivně zabarveným popisem, a barevně ho označ (zakroužkuj písmeno).*
  - a) Koupelna byla nákladně vybavená, se zapuštěnou vanou a obložená lesklými kachlíky. Po jedné straně umístili různé elektrické přístroje. Na stěně visela bíle natřená skříňka. Otevřel jsem ji. Uvnitř jsem viděl lékařské vybavení, dvě lékovky, oční lázeň a několik tub opatřených štítky. Vše bylo zcela přehledné, dobře uspořádané a snadno dosažitelné.
  - b) Nikdy bych nevěřila, že krajina může děsit. Zsinalá skaliska prořezávala les, jímž se vinuly klikaté stezky, nesmyslně propojené a matoucí. Křížovaly se takovým způsobem, že bylo možno se v nich točit donekonečna. Zdola řvala řeka tak prudká, že jen v parných létech, kdy voda klesla, bylo možno přejít po vyhřezlých kamenech. Ze všech světových stran se ozýval neutuchající svist větru. Na směšných planinkách, tu písčítých a suchých, tu travnatých nebo prorostlých mechem a prosáklých vodou, jež odevšad prýštila ze skrytých pramenů, jen na planinkách mě obklopovalo ticho, jenže po chvíli se zdálo strašidelné.
  - c) Noc, která přitiskla alej kaštanů, městečko, zámek a malé nádraží pod kostelem, měla chuť zavhlhlé kokosové moučky, z níž jsme s maminkou každé Vánoce pekly cukroví. Zdánlivě byla bez zvuků, ale když jsem nastražila uši, zaslechla jsem lehký potlesk větví, jak o sebe narážely širokými listy, přelétl ospalý pták a písek pod mými patami si něco skřípal mezi zuby. Nade mnou děravý hrnc oblohy.
  - d) Spatřili rozpadlý zámeček, obklopený širokou vyvýšenou terasou. Byla to přízemní budova, poměrně rozlehlá, která kdysi musela působit velkolepým dojmem. Teď byla střecha na několika místech propadlá a vítr a déšť zpusťily dřevěné vyřezávané dveře a sloupy. Vstoupili do hlavní síně. Ze stěn tu visela odchlíplá omítka. V jednom rohu stálo několik kusů holého, polámaného nábytku.
  - e) Šel jsem sám po zasněžené cestě do kopce. Ve sněhu byly vidět stopy a kolem stály zasněžené stromy. Vyšel jsem na kopec, kde jsem uviděl původ stop. Stály tam dvě čtyřnohé chlupaté bytosti, které směřovaly k velké budce pro ptáky plné kaštanů. Když jsem se rozhlédl, přede mnou se tyčila velká skála. Pokračoval jsem dál po cestě, jež se vlnila krajinou.
2. *Svoje rozhodnutí odůvodni – vysvětli, jakými prostředky je docíleno subjektivního zabarvení tebou označených úryvků, vypiš některé jejich příklady.*

Např.

  - personifikace – řeka řvala, noc přitiskla alej...
  - přívlastky (užití přídavných jmen) – zsinalá skaliska, vyhřezlé kameny, směšné planinky...
  - metaforická vyjádření – děravý hrnc oblohy
  - hodnotící příslovce – stezky nesmyslně propojené,
  - zprostředkování smyslových vjemů – chuť kokosové moučky, potlesk větví, písek si skřípal mezi zuby ...
3. *Vyhledej pravopisné a stylistické chyby a oprav je.*

Pozn. Vyznačeny jsou jen nejvýraznější nedostatky.

Dovádějí, hrají si, staví sněhuláky a vůbec netuší, že je někdo sleduje. * Ano, nemůže to být nic jiného než učitel **ptající se na otázku** „Jaké je hlavní město Česka?“. * Sjezdovka byla jako posetá drahokamy. **Sníh vyfukující sněhová děla – dvojnásobnost** - pod paprsky slunce tvořil nádhernou mlhu. * Když dojdu do školy, tak si nejradyji sednu k oknu a pozoruji, jak lidi obaluje sníh. * Ten den byla **obloha** vymetená a sluníčko **vládlo obloze**. Mraky byly vidět jen kdesi v dáli, kde trucovaly, že zrovna nemůžou **vládnout**. * Pokaždé, když se podívám z okna, z kterého mám celé město krásně na dlani, **vidím jen blátivou** směšku sněhu a **bláta na** černé špinavě se **divací silnici**. * Na jednom stromě v zahradě (**odstraníme čárku**) **visí** ptačí budka, která je stará a při malém zafoukání (**odstraníme čárku**) se začne pohupovat jako houpačka.